

Welkom

Kick-off beleidstraject gemeenschapsinfrastructuur

SSST... HIER BROEDT EEN PLEK

Vlaanderen
verbeelding werkt

VVSG

Platform Toekomst
Parochiekerken

PARCUM VVSG

DE FEDERATIE
sociaal-cultureel werk
& amateurkunsten

Gemeenschapsinfrastructuur?

- betaalbare, toegankelijke en aangename plek in het centrum van een (dorps)gemeenschap
- infrastructuur waar verenigingen welkom zijn of een eigen plek hebben
- het buurtleven, jeugdwerk, socio-cultureel werk, kunstzinnige en culturele activiteiten, sociale projecten en sportinitiatieven
- diverse eigenaars
- sterke bijdrage tot de sociale cohesie

Grote uitdaging

Infrastructuur enerzijds in stand te houden (en te verduurzamen)

en anderzijds verder uit te bouwen in de huidige maatschappelijke context en financiële realiteit.

Maatschappelijk debat

Focussen op twee grote thema's:

- Een duurzame en toekomstgerichte financiering van gemeenschapsinfrastructuur
- en duurzame beheerconstructies inclusief financiële uitbatingsmodellen

A group of four diverse business professionals in a meeting. In the foreground, a man in a brown shirt and glasses is shaking hands with a woman in a white blazer and glasses. Behind them, a woman in a white blouse and a man in a brown shirt are smiling. The background is a bright, modern office setting.

Nieuwe partnerschappen

- lokale besturen
- investeerders
- de groepen en individuen die gebruik maken van de beschikbare infrastructuur

Doelstellingen

- We formuleren gedragen beleidsvoorstellen voor de volgende Vlaamse Regering, de provinciale én lokale besturen rond de financiering en de beheersvormen van gemeenschapsinfrastructuur. (juni 2024- najaar 2024)
- We stellen een gemeenschappelijke communicatieagenda op om de beleidsvoorstellen te verspreiden om zo maximale impact te creëren. (voorjaar - najaar 2024)

Dagplanning

9u30	Onthaal
10u00	Verwelkoming
10u15	Keynote
10u35	Alle hoeken van de kamer
12u05	Lunch
13u00	Opening NM door Minister van Jeugd
13u15	Gesprekstafels
15u30	Terugkoppeling en verder proces
16u00	Receptie

Keynote

Roel De Ridder
Platform toekomst
parochiekerken

Lieselot Decalf
VVSG

Platform Toekomst Parochiekerken

PARCUM VVSG

VVSG

- **de toekomst van
gemeenschapsinfrastructuur,**
bekeken vanuit
**Platform Toekomst Parochiekerken
& VVSG**

Roel De Ridder & Lieselot Decalf

- oprichting Platform

Platform Toekomst Parochiekerken

- Initiatief van ministers Somers en Diependaele
- voor lokale besturen en kerkbesturen
- operationeel: voorjaar 2023

Platform Toekomst
Parochiekerken

PARCUM vvsg

Vlaanderen
verbeelding werkt

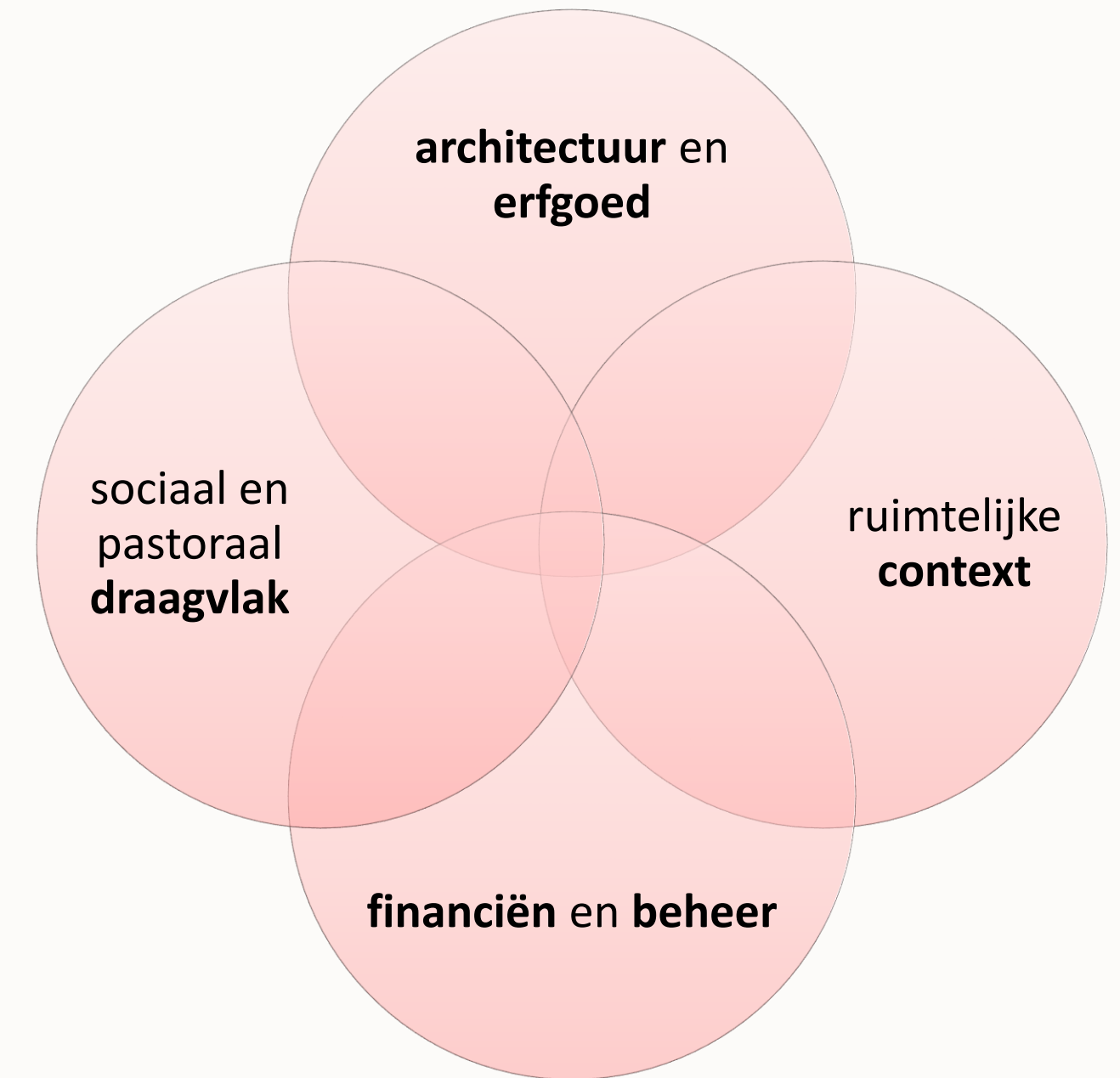
- oprichting Platform

Structuur

- **Samenwerking tussen de VVSG en PARCUM**
- team van iets meer dan 3 VTE
- Inbedding in VVSG en PARCUM:
 - + toegang tot / gebruik kunnen maken van bestaande 'machinatie'
 - + samenleggen expertise
 - + samenleggen bestaande netwerken
 - - erg verschillende organisaties → veel tijd naar afstemming, rapportering, actieplannen...
- Stuurgroep: kabinetten Rutten en Diependaele, agentschappen BB en OE, Vlinter, Team Vlaams Bouwmeester, Bisschoppenconferentie + VVSG en PARCUM
 - + korte lijnen
 - + gedragenheid en steun vanuit alle relevante hoeken
 - + mogelijkheden tot transversaal denken en handelen
 - ± verwachting van een Platform dat plusminus autonoom functioneert
 - ± het Platform kan zelf geen standpunten innemen
 - - complexiteit van de stuurgroepsamenstelling

Zes functies

1. **Communicatie** over toekomst parochiekerken
→ Informatie en advies op centrale plaats
2. **Aanspreekpunt/loket**
→ Voor lokale besturen en kerkbesturen
3. **Dialoog** (Vlaamse) actoren
→ Beleidsafstemming
4. **Monitoring** van het veld
→ Bijhouden van cijfers
→ Inspelen op tendensen
5. **Vorming** en kennisdeling
→ Gericht aan lokale besturen, kerkbesturen, en
intermediaren (IGS...)
6. **Begeleiding** lokale besturen en kerkbesturen
→ Faciliteren oplossingen op het terrein
• → Stimuleren van private interesse

4 velden komen terug in: huidige wezen van parochiekerken, visievorming, insteken voor trajecten, overzien van algehele complexiteit

toekomstparochiekerken.be - info@toekomstparochiekerken.be

- eigenheid parochiekerken (uitgangspositie)

draagvlak:

slinkend, maar veel 'impliciet' draagvlak (burgers + institutioneel)

architectuur en erfgoed:

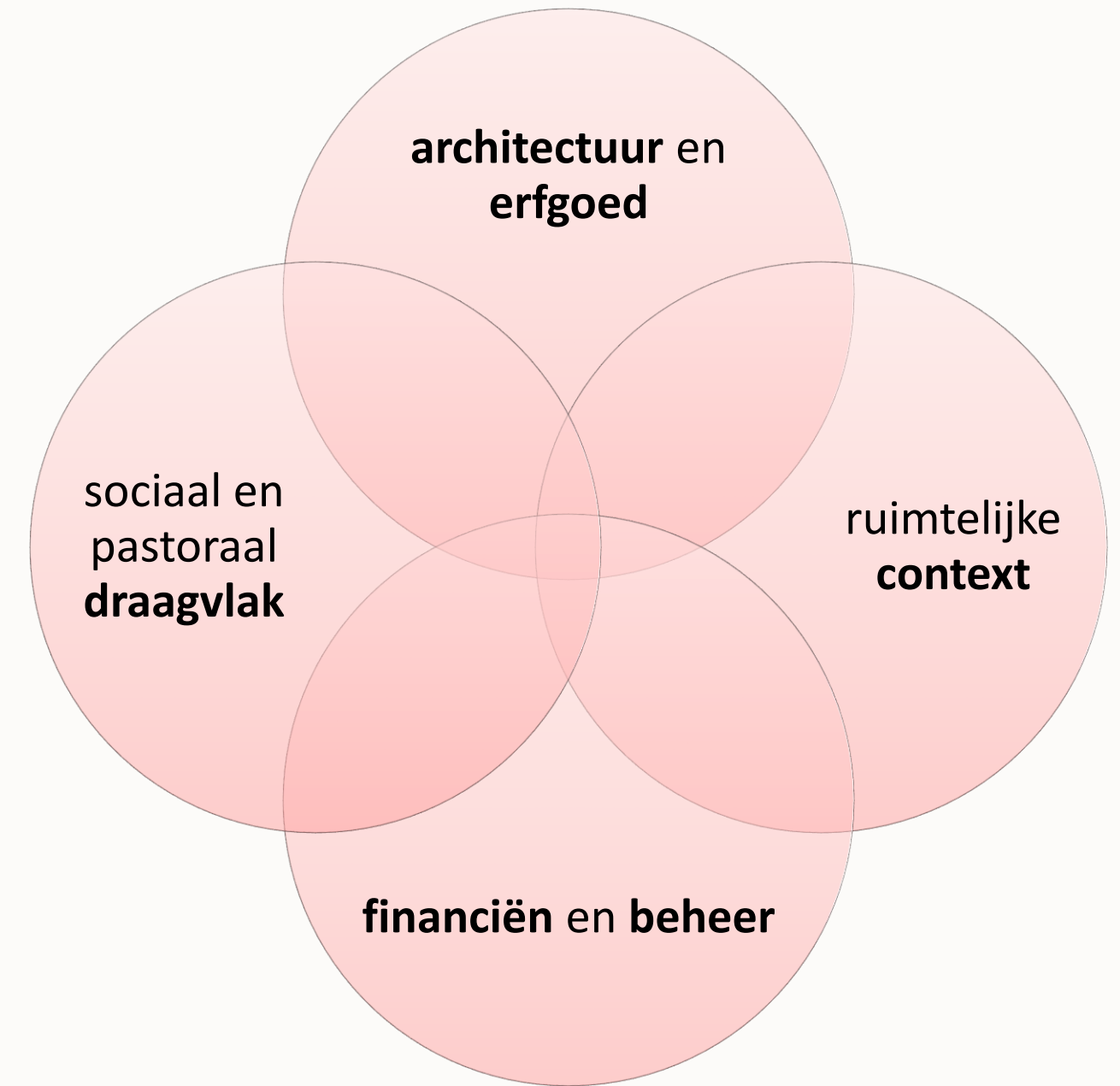
erfgoedwaarde = standaard, publiek + sacraal karakter gebouwen beschermd via diverse vangnetten

financiën en beheer:

bijzondere historische constructie (kerkfabrieken en gemeenten)

ruimtelijke context:

centrale ligging, leent zich tot publiek gebruik

- verwevenheid gebouw-context-financiën-beheer-draagvlak is eigen aan parochiekerken; ook eigen aan andere infrastructuur die bij aanvang eerder losstaat van de economische sfeer?

- parochiekerken en zalen:

'huizen van de gemeenschap'...

parochiekerk:

- huis van God en gemeenschap,
- heeft iets statigs, officieels,
- quasi altijd publieke eigendom

zalen en jeugdlokalen:

- vertrekken vanuit **sociale cohesie** en **nabijheid**,
- eerder **informeel** karakter,
- kerkelijke eigendom, van gemeenten, van groep zelf...

parochiekerken zijn er voldoende;
naar ruimte voor bijv. jeugd en
amateurkunsten is er veel vraag

- parochiekerken en zalen:

'huizen van de gemeenschap'...

parochiekerk:

- huis van God en gemeenschap,
- heeft iets statigs, officieels,
- quasi altijd publieke eigendom

zalen en jeugdlokalen:

- vertrekken vanuit **sociale cohesie** en **nabijheid**,
- eerder **informeel** karakter,
- kerkelijke eigendom, van gemeenten, van groep zelf...

parochiekerken zijn er voldoende;
naar ruimte voor bijv. jeugd en
amateurkunsten is er veel vraag

... met lokaal draagvlak ...

lokale draagvlak kerken en zalen kan
even groot zijn,

informele karakter van zalen:

- er *kan* meer (grotere soepelheid,
flexibiliteit),
- sneller slachtoffer van
besparingsoperaties?

- parochiekerken en zalen:

'huizen van de gemeenschap'...

parochiekerk:

- huis van God en gemeenschap,
- heeft iets statigs, officieels,
- quasi altijd publieke eigendom

zalen en jeugdlokalen:

- vertrekken vanuit **sociale cohesie** en **nabijheid**,
- eerder **informeel** karakter,
- kerkelijke eigendom, van gemeenten, van groep zelf...

parochiekerken zijn er voldoende;
naar ruimte voor bijv. jeugd en
amateurkunsten is er veel vraag

... met lokaal draagvlak ...

lokale draagvlak kerken en zalen kan
even groot zijn,

informele karakter van zalen:

- er *kan* meer (grotere soepelheid,
flexibiliteit),
- sneller slachtoffer van
besparingsoperaties?

... met steun van overheden ...

parochiekerken in vraag gesteld door:

- # voorgangers,
- # kerkgangers,
- exploitatie- en restauratiekosten
(←→ beperkt gebruik),
- (staat van de gebouwen is oké),
- model kerkfabrieken (1 KF per
parochiekerk) botst op grenzen

zalen in vraag gesteld door:

- niet meer *zomaar* elke week nood
aan zaal of ruimte,
- **investeringen** nodig in **verouderde
infrastructuur**:
 - verduurzamen,
 - veiliger maken,
 - toegankelijk maken
- **exploitatiekosten**,
- **uitbatingsmodellen**,
 - verschuivingen op het vlak van
engagement

- parochiekerken en zalen:

'huizen van de gemeenschap'...

parochiekerk:

- huis van God en gemeenschap,
- heeft iets statigs, officieels,
- quasi altijd publieke eigendom

zalen en jeugdlokalen:

- vertrekken vanuit **sociale cohesie** en **nabijheid**,
- eerder **informeel** karakter,
- kerkelijke eigendom, van gemeenten, van groep zelf...

parochiekerken zijn er voldoende; naar ruimte voor bijv. jeugd en amateurkunsten is er veel vraag

... met lokaal draagvlak ...

lokale draagvlak kerken en zalen kan even groot zijn,

informele karakter van zalen:

- er *kan* meer (grotere soepelheid, flexibiliteit),
- sneller slachtoffer van besparingsoperaties?

... met steun van overheden ...

parochiekerken in vraag gesteld door:

- # voorgangers,
- # kerkgangers,
- exploitatie- en restauratiekosten (←→ beperkt gebruik),
- (staat van de gebouwen is oké),
- model kerkfabrieken (1 KF per parochiekerk) botst op grenzen

zalen in vraag gesteld door:

- niet meer *zomaar* elke week nood aan zaal of ruimte,
- **investeringen** nodig in **verouderde infrastructuur**:
 - verduurzamen,
 - veiliger maken,
 - toegankelijk maken
- **exploitatiekosten**,
- **uitbatingsmodellen**,
 - verschuivingen op het vlak van engagement

... middenin visieontwikkeling

parochiekerken 'profiteren' van:

- officiële statuut,
- erfgoedwaarde,
- historische erfenis erediensendecreet,
- een groeiende aandacht voor hun toekomst

zalen en jeugdlokalen:

- kunnen **bewustmakings-campagne** gebruiken,
- visievorming rond vragen (←), al dan niet *samen* met visie over:
 - **gedeeld** gebruik (cc, kerk, bibliotheek, sporthal...)
 - jeugd verkiest eerder exclusiviteit
 - **gentrificatie**
 - **speelweefsels**
 - **ruimtelijke planning** (als elke m² een doel heeft...)
 - ...

- parochiekerken en zalen:

'huizen van de gemeenschap'...

parochiekerk:

- huis van God en gemeenschap,
- heeft iets statigs, officieels,
- quasi altijd publieke eigendom

zalen en jeugdlokalen:

- vertrekken vanuit **sociale cohesie** en **nabijheid**,
- eerder **informeel** karakter,
- kerkelijke eigendom, van gemeenten, van groep zelf...

parochiekerken zijn er voldoende; naar ruimte voor bijv. jeugd en amateurkunsten is er veel vraag

... met lokaal draagvlak ...

lokale draagvlak kerken en zalen kan even groot zijn,

informele karakter van zalen:

- er *kan* meer (grotere soepelheid, flexibiliteit),
- sneller slachtoffer van besparingsoperaties?

... met steun van overheden ...

parochiekerken in vraag gesteld door:

- # voorgangers,
- # kerkgangers,
- exploitatie- en restauratiekosten (↔ beperkt gebruik),
- (staat van de gebouwen is oké),
- model kerkfabrieken (1 KF per parochiekerk) botst op grenzen

zalen in vraag gesteld door:

- niet meer *zomaar* elke week nood aan zaal of ruimte,
- **investeringen** nodig in **verouderde infrastructuur**:
 - verduurzamen,
 - veiliger maken,
 - toegankelijk maken
- **exploitatiekosten**,
- **uitbatingsmodellen**,
 - verschuivingen op het vlak van engagement

... middenin visieontwikkeling

parochiekerken 'profiteren' van:

- officiële statuut,
- erfgoedwaarde,
- historische erfenis erediensdecreet,
- een groeiende aandacht voor hun toekomst

zalen en jeugdlokalen:

- kunnen **bewustmakings-campagne** gebruiken,
- visievorming rond vragen (←), al dan niet *samen* met visie over:
 - **gedeeld** gebruik (cc, kerk, bibliotheek, sporthal...)
 - jeugd verkiest eerder exclusiviteit
 - **gentrificatie**
 - **speelweefsels**
 - **ruimtelijke planning** (als elke m² een doel heeft...)
 - ...

extra uitdagingen en troeven:

- kennis over zalen is heel erg versnipperd,
- verplicht kerkenbeleidsplan is troef voor parochiekerken; patrimoniumstudies gemeenten idem.

- uitdagingen en kansen bij lokale besturen

Bestuurlijk:

- schaalvergroting en professionalisering (gemeenten en kerkbesturen worden groter)
- complexe dossiers (vrije tijd, duurzaamheid, RO, erfgoed, financiën...)
- druk op dergelijke plekken door bouwshift

- **kansen** om transversaal te denken

Financieel:

- in 2022: stijging exploitatiekosten 9%; jaren daarvoor: 2%

- **kansen** in nieuwe modellen

Maatschappelijk:

- verenigingen op zoek naar erkenning van lokaal bestuur
- laagdrempelige ruimtes, op diverse vlakken
- voedingsbodemp voor sociaal weefsel

- **kansen** door knowhow verenigingen bij elkaar te leggen
- **kansen** door (zijdelings) nieuw publiek aan te spreken

- voorbeelden *met* parochiekerken (bovenaan: met externe partners; onderaan: vanuit lokaal initiatief)

Baarle-Drongen (Gent):

- socioculturele invulling voor kerk, pastorie, nieuwbouw
- gebruikers OC huisvesten
- Chirolokalen blijven
- publiek toegankelijke tuin
- stichting = erfpachtnemer; stad steunt financieel
- via oproep stad

trajecten i.s.m.

Kenniscentrum WWZ:

- kerken eigendom van KF
- onderzoek naar projecten op het snijpunt van zorgwonen / begeleid wonen, welzijn, buurt en ev. zingeving
- uitzoomen vanuit kerk (kerkenbeleidsplan) naar hele hart van de wijk / het dorp

Veltem (Herent):

- Sint-Laurentiuskerk = gemeenschapscentrum
- na participatietraject PARCUM → beheerraad
- gemeente ondersteunt via raad en daarbuiten (financiën, onderhoud)
- opstap naar ev. transformatie

Lebbeke:

- Heilig-Kruiskerk eigendom van kerkfabriek
- gemeente heeft ze in erfpacht en stelt ze ter beschikking aan lokale gemeenschap (*Lab Gods*)
- lokale ploeg begeleid door provincie i.s.m. Avansa
- o.a. tafeltennisclub in kerk

- stappenplan (inspiratie parochiekerken)

- Eerste noden?
- urgentie onderzoeken en benoemen
- reflectie over hele uitdaging
- monitoring, kennis delen en ontsluiten
- een aanspreekpunt, begeleiding bij acute nood
- Vervolgens?
- een gericht aanbod ontwikkelen
 - verduurzaming, veiligheid, toegankelijkheid
 - financiële haalbaarheid (bijv. alternatieve investeringsmodellen) & beheer
- dat kan inhouden: studies faciliteren (cfr. Project-bureau Herbestemming Kerken 2016-2021)
 - kennis verder opbouwen
 - urgentie scherper krijgen

Platform Toekomst Parochiekerken

PARCUM vvsg

vvsg

- Roel De Ridder – roel.deridder@vvsg.be
- Lieselot Decalf – lieselot.decalf@vvsg.be

www.vvsg.be

www.toekomstparochiekerken.be

info@toekomstparochiekerken.be

Realiteit en uitdagingen

Karel Lhermitte
Landelijke gilden

Gemeenschapsinfrastructuur in dorpen

**Karel
Lhermitte**
Track Brussels
12/03/2024

Uitdaging 1

Externe factor

Verschraling + Centralisering +
Digitalisering voorzieningen en diensten

“Lege” publieke ruimte
Onderbenutting

“Sociale Cohesie”
mechanisme valt
stil

*Sociale cohesie, ontmoetingsplekken en inclusie
zijn belangrijke doelstellingen in ons
meerjarenplan, alleen ontbreekt het ons aan
procesbegeleiders!*

Dany Dewulf (VWSG)

TER INFO:

Toegankelijkheid	Voorbeeld	Banden		Bruggen		Vluchtige contacten
		Ontmoe ten	Onderh ouden	Ontmoe ten	Onderh ouden	
Privaat	Thuis		✓			
Privaat-Publiek Toegang afhankelijk van lidmaatschap	Verenigingsleven; moskee, collectieve binnentuin, voetbalclub		✓	✓	✓	✓
Semi-publiek Toegankelijk, maar 'begrensd'	Café, straat waar we wonen, schoolpoort	✓	✓			✓
Publiek	Straat, winkelcentrum, openbaar vervoer..		✓		✓	✓

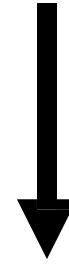
Belang van
'tussenruimtes'

Loopmans, M., Leclercq, E.,
Newton, C. (2011) *Plannen
voor mensen: handboek
sociaal-ruimtelijke planning*,
Antwerpen: Garant.

Uitdaging 2

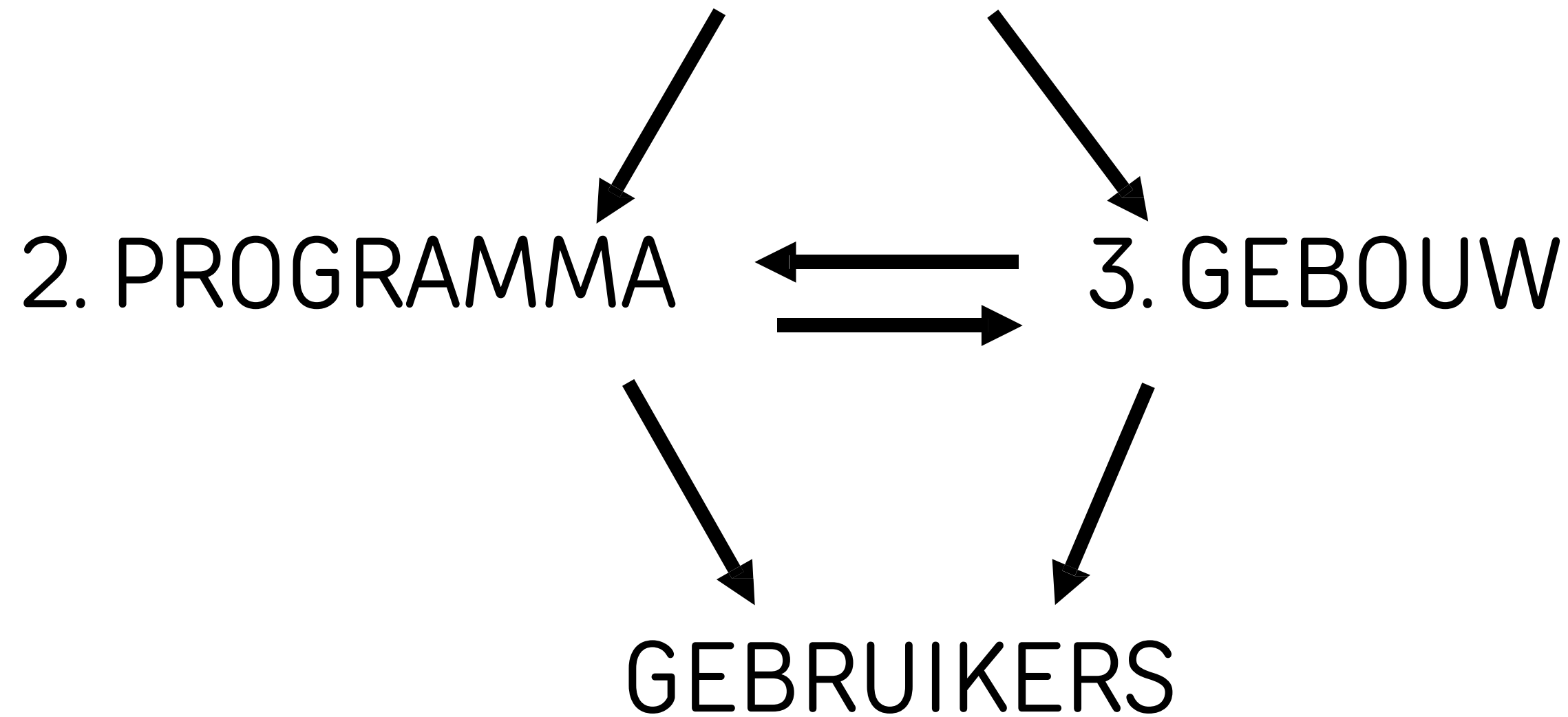
Interne factor

OPDRACHTGEVERS

Componenten:

1. BEHEERDERS

Component 1

Component 2

PAROCHIAAL CENTRUM

GET-WELERST

Component 3

Pap op Stap
Oktober - Najaar 2023

Dinsdag 5 sept. om 19u - Heide
Samenkomst aan kerk, Sint-Jozeflaan 4

Dinsdag 12 sept. om 19u - Heuvel
Samenkomst aan kerk, Heuvel 16

Woensdag 27 sept. om 14u - Wildert
Samenkomst aan waterproductiecentrum
Pidpa, Huijbergsebaan 171, 2910 Essen

Woensdag 11 okt. om 14u - Kalmthoutse Heide
Samenkomst aan De Vroente, Putsesteenweg 129

Woensdag 25 okt. om 14u - Heide
Samenkomst aan hoek
Witthoelei - Kapellensteenweg

Woensdag 8 nov. om 14u - Stabroek
Samenkomst aan Smoutokker
t.h.v. zelfplukweide Bloembos,
Hoogend 50, 2940 Stabroek

Woensdag 13 dec. om 14u - Dorp
Samenkomst aan marktplein, hoek
Statiestraat - Kapellensteenweg

Dinsdag 3 tot 5 km - Woensdag 5 tot 7 km
GA JE OOK MEE OP STAP?

KALMTHOUT
papopstap@kalmthout.be | 03 376 44 35
www.facebook.com/papopstap.kalmthout

Koninklijke Achterbroek Voetbal Vereniging
nodigt je uit op onze 22ste

RESTAURANTDAG

Zondag 5 November 2023 - vanaf 11:30 tot 19:30u
Parochiezaal Achterbroek

Organisatie ten voordele van de verbetering en onderhoud van onze accommodatie

Menu A € 25	Menu B € 25	Menu C € 25	Kindermenu K € 13
Tomatenroomsoep met balletjes Zalm Kroketten Groenten Lis of gebak	Tomatenroomsoep met balletjes Vidé Frietten Groenten Lis of gebak	Tomatenroomsoep met balletjes Stoofvlees Frietten Groenten Lis of gebak	Tomatenroomsoep met balletjes Currywors Frietten Groenten Kinderijsje

Kinderen mogen ook menu A, B of C (met kinderijsje) bestellen aan 13 euro.
Volwassenen, gelieve uw keuze tussen B of gebak op te geven.
Inschrijven vóór 29 oktober 2023

Voor wie het mogelijk is, gelieve online in te schrijven via onze website www.achterbroekvv.be of scan deze QR-code om ons inschrijvingsformulier te bereiken.

Je kan de inschrijvingsstrook ook afgeven in de kantine, aan volgende personen of via bestuursleden, afgevaardigden of trainers KAVV:
Chris Gevers: 047485 81 23 - Chris@achterbroekvv.be / Koen Ribbens: 048543 87 00 - Koen@achterbroekvv.be / Luc Bouden: 047370 25 00 - Luc@achterbroekvv.be
Je kan ook op voorhand betalen op rekeningnummer BE08 7335 1760 0013 van KAVV of ter plaatse in de parochiezaal met Payconiq.

INSCHRIJVINGSTROOK:
Naam: _____
Adres: _____
U mag ons verwachten om _____ UUR (van 11.30 u tot 14.00 u en van 16 u tot 19.30 u)

Menu A: volw. / jr. _____ gebak: _____ x 25 = _____
ZALM kind / jr. _____ x 13 = _____
Menu B: volw. / jr. _____ gebak: _____ x 25 = _____
VIDÉ kind / jr. _____ x 13 = _____
Menu C: volw. / jr. _____ gebak: _____ x 25 = _____
STO kind / jr. _____ x 13 = _____
Kindermenu K: jr. _____ x 13 = _____

Betaald: JA / NEEN Totaal = _____

VARKENS MET STRESS

Auteur: Hilda Vleugels / Regie: Tom De Beckker

17·18·24·25 november 2023
telkens om 20u00 (deuren 19u30)

Plaats: Zaal Gymka, Vogelenzangstraat 11, Kalmthout
Inkom : €12,- (genummerde/gereserveerde plaatsen)
Tickets en info: www.desparren.be of 03/6664738

acoba ramen & deuren finum accountants atr. toon Verhelst vastgoed

Van Nederlandstalig tot het Franse chanson, van flower power tot funk, disco, rock... Op de T-Dansant wordt dansen natuurlijk ten zeerste aanbevolen.

Een middag boardeval (muzikale) souvenirs

KALMTHOUT

We spelen een spel op woensdag!

Kom jij ook naar de spelletjesnamiddag?

Op iedere woensdag van 13:30u tot 16:30u kan je terecht in het Dorpshuis voor een gezellige namiddag.

Uit onze kast:

- schaken, pitjesbak, scrabble, ganzenbord, uno en nog veel meer kaarten
- strips en boeken
- puzzels voor groot en klein
- kleurtjes, stiften, papier
- kegelotjes, blokken, autootjes
- of misschien breng je zelf wel een leuk spel mee?

Ook de bar en terras zijn open

Kom je alleen, met vrienden, kinderen of kleinkinderen? Iedereen is van harte welkom!

Vervolgcurcus
Aquarel

Katrien en Annie verwelkomen je graag op de volgende lessen. Ook beginners zijn welkom!

De lessen gaat door op 13 oktober, 10 en 24 november, 8 en 22 december. Telkens van 19u tot 21u30 in Dorpshuis Achterbroek

Meer info en inschrijven vóór 30 september bij wiespeeters7@gmail.com of via 0478 48 32 43

Handwerkcafé
De vurige naaldjes

Ben je creatief met naald en draad of wil je graag leren naaien? Brei je graag of wil je graag haken? Kom dan naar ons handwerkcafé!

Elke dinsdagavond ben je welkom van 19u30 tot 22u30 in het dorpsuis te Achterbroek

De eerste keer is gratis!

Naaiworkshop voor tieners

Zit jij in het vierde leerjaar of hoger en wil je graag leren naaien? Kom dan naar onze naaiworkshop voor tieners!

Op zaterdag 28 oktober 2023 naaien we een zwemzak/turnzak.

Workshop voormiddag van 9 tot 12u30
Workshop namiddag van 13.30 tot 17 uur

Kostprijs voor deze leuke activiteit is €20 voor een turnzak, €25 voor een zwemzak. De prijs is inclusief alle stoffen, nts en een drankje.

Een eigen naaimachine is altijd handig 😊

Inschrijven via mail.
Graag bij vermelden of je in de voor- of namiddag komt en of je een turnzak of zwemzak wilt maken. Dit zodat we de juiste stoffen kunnen voorzien.

devurigenaaldjes@gmail.com

Dorpshuis Achterbroek

DORPSHUIS ACHTERBROEK

NIEUWKOMERS EVENT

Het dorpsuis wil een thuis zijn voor alle inwoners van Achterbroek.

Ben je de laatste jaren naar Achterbroek verhuisd, wil je Achterbroek beter leren kennen of gewoon nieuwe mensen ontmoeten?

Schrijf je dan zeker in voor deze activiteit!

OKTOBER 29 DORPSHUIS ACHTERBROEK
Achterbroeksteenweg 192
2920 Kalmthout
16U - 20U Prijs gratis

Zorgvame Buurten

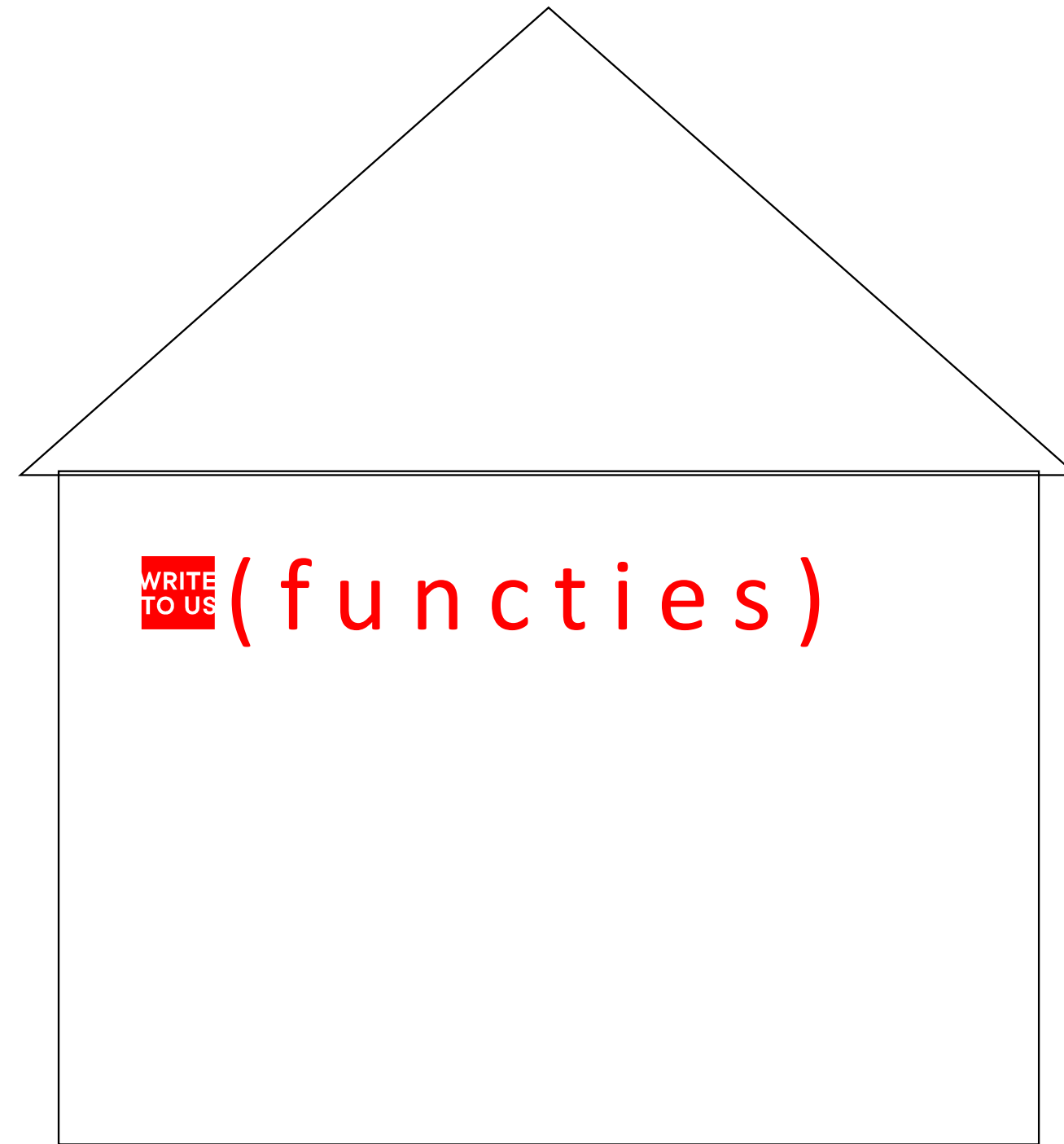
PLANNING

- 16.00 - 16.30 Ontvangst
- 16.30 - 18.00 Korte wandeling met drankje
- 18.00 - 20.00 Samen genieten van verse pizza's en gezellig samenzijn

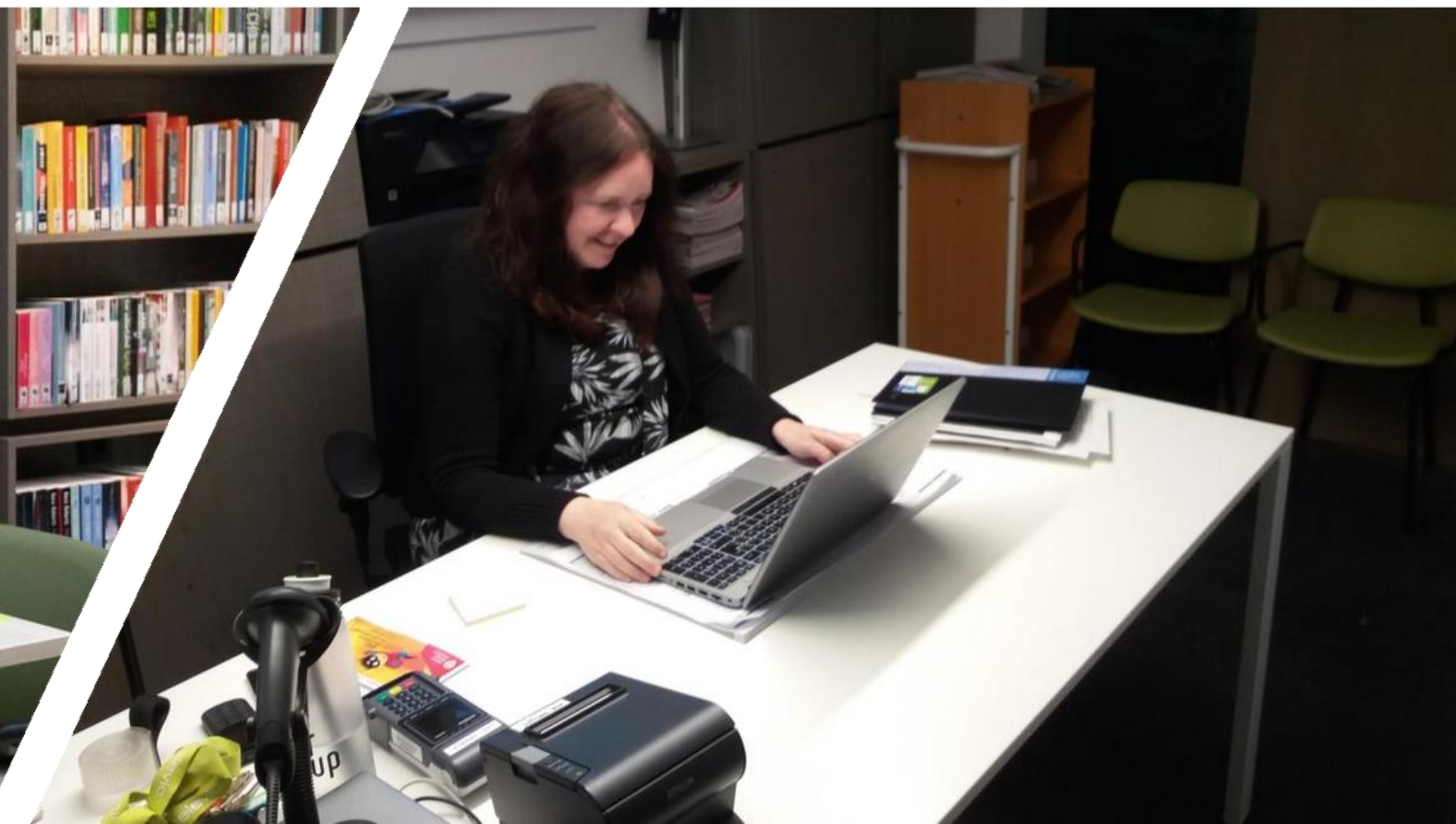
INSCHRIJVEN OF MEER INFO?

Per mail naar dorpsuisachterbroek@gmail.com of via telefoon/whatsapp op 0489 12 94 32
Inschrijven kan nog tot en met 26 oktober

NOOD aan:

“een plek waar het licht langer brandt”

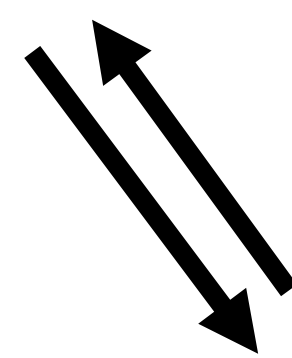
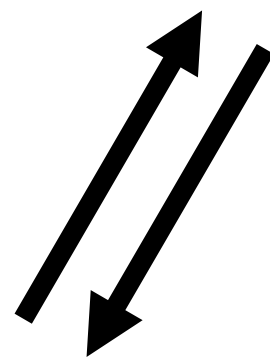

EIGENAARS

PROGRAMMATOREN

// actieve
opstelling

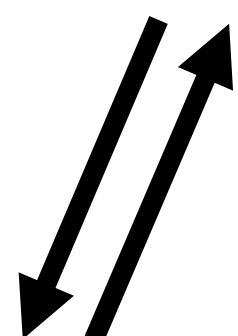
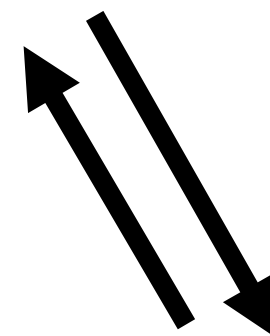

PROGRAMMA

GEBOUWEN

//
Netwerk

GEBRUIKERS

// Co-
Creatie

Componenten
opwaarderen:

Doelgroep
//

Ervaringen?

Landelijke
Gilden

Dorpsateliers
(2017 - 2020)

i.s.m. VLM

Publicatie boek
(2019)

i.s.m. VLM

Wil je meedenken aan de toekomst van je dorp ?
Heb je ideeën om Waarschoot tot een levendig dorp (mee) te maken ?
Waar kan aan gewerkt worden om het dorp verkeersveiliger te maken ?
Hoe maken we Waarschoot klaar voor onze jeugd en ook voor de toekomst ?

KOM DAN OOK MEEDENKEN OP ONS

DORPSATELIER WAARSCHOOT

Zaterdag 10 december 2016 van 9u30 tot 12u00

Locatie: Gemeentehuis Waarschoot, zaal 2e verdieping

Meer info: dorpsatelier@landelijkegilden.be

www.dorpsatelier.be

DENK DOE DORP

Inspiratie voor een dorpenbeleid

VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

Vlaanderen
is open ruimte

Innovatiesteunpunt
voor landbouw en platteland

© BART HEIRWEG

Lokale Ontwikkelingsstrategie
Vlaamse Ardennen
2015-2020 - overgangsjaren 2021-2022

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling:
Europa investeert
in zijn platteland

provincie
Oost-Vlaanderen

Leaderproject
Boost je
dorpszaal (2022 –
2024)
i.s.m. VVD vzw

Landelijke
Gilden

Plattelandsproject
VBR

(2023 – 2024)

i.s.m. Sporen vzw

Project 'Van dorpszaal naar dorpshuis'

Trajectbegeleiding

Vlaanderen
is open ruimte

VLAAMS-
BRABANT

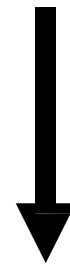
VLAAMSE
LAND
MAATSCHAPPIJ

Dit project werd mede mogelijk gemaakt door cofinanciering uit Platteland Plus,
bestaande uit middelen van Vlaanderen en provincie Vlaams-Brabant.

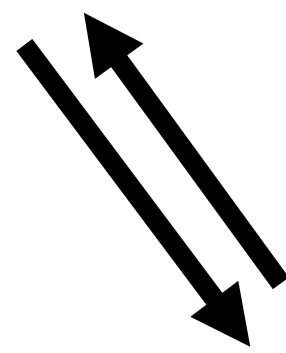
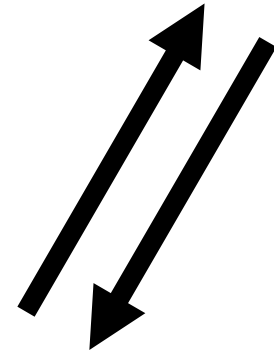
#dorpshuis

Beleidsmakers?

EIGENAARS

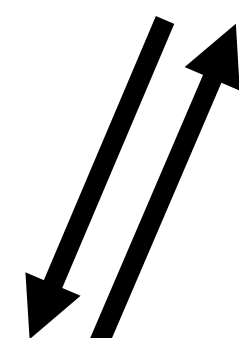
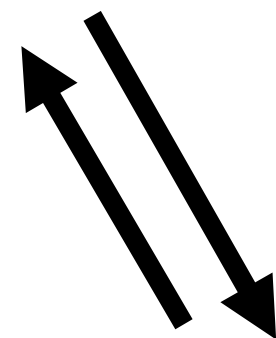
PROGRAMMATOREN

PROGRAMMA

GEBOUWEN 3. Renovatie premie/lenen

GEBRUIKERS

1. Bestemmen

algemeen belang

2. Vergunnen

'tussen-ruimte'

3. Renovatie premie/lenen

scholen en
CC's

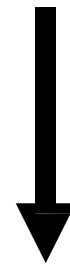
4. Investering
energie

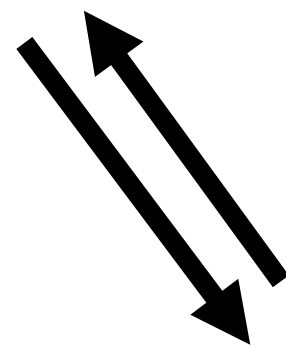
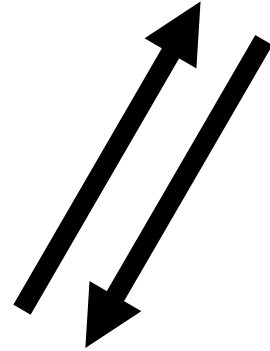
scholen en CC's

Anderere actoren?

EIGENAARS

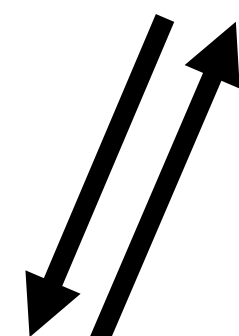
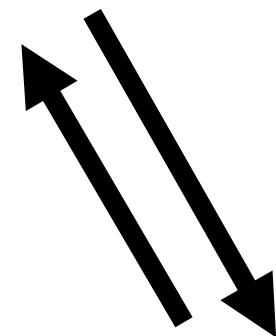
PROGRAMMATOREN

PROGRAMMA

GEBOUWEN

GEBRUIKERS

1. Aflossing van de wacht

2. Lokaal netwerk:
regierol

3. Permanentie
'barista met soft skills'

4. Relevantie programma

5. Gebruikersplatform

Een vraag?

Wat is het ideale
uitbatingmodel?

bv.

gemeente, eigenaar; beheerder,
vzw

Dank voor de aandacht.
Nog vragen?

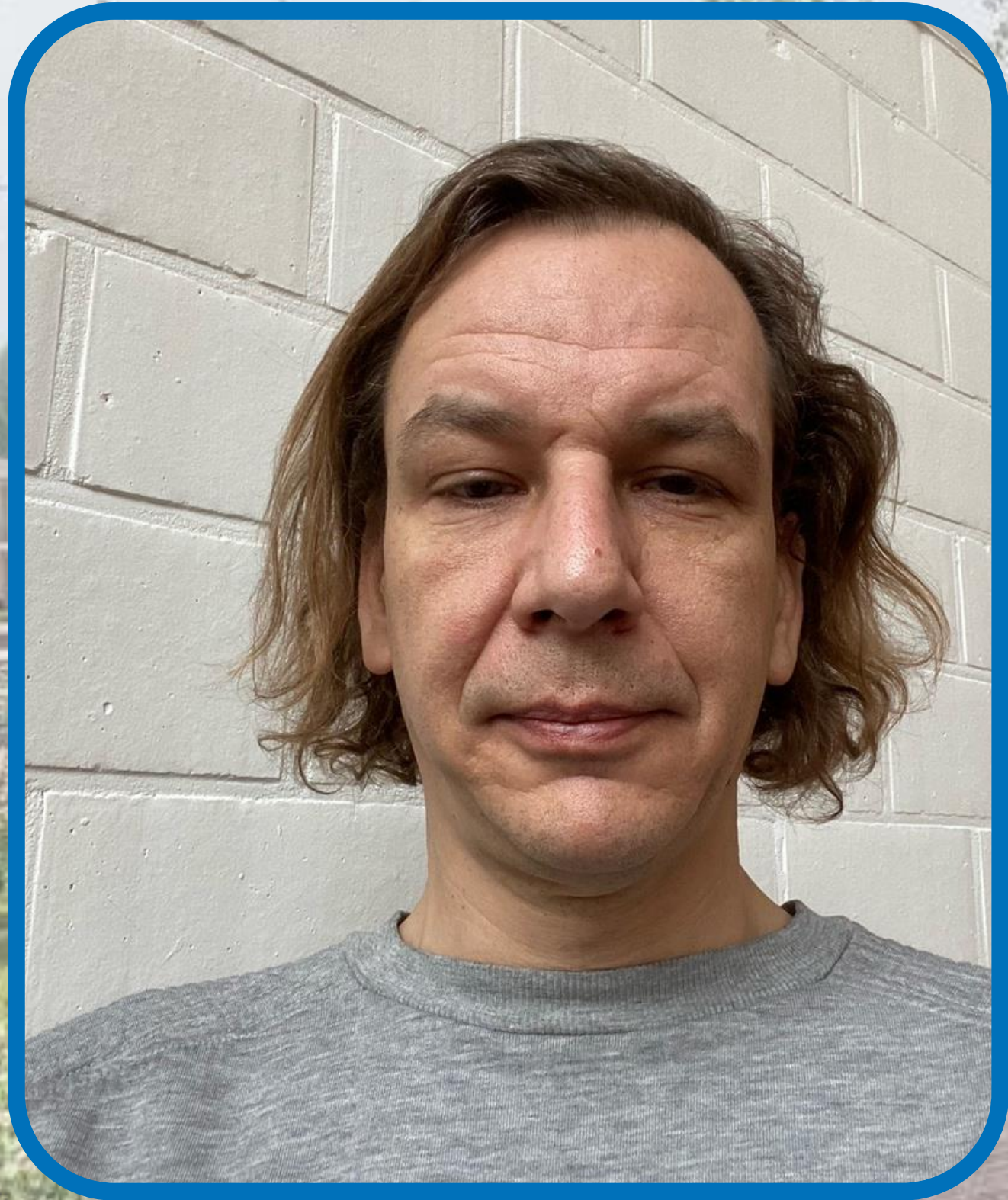
Contact: Landelijke
Gilden vzw

Karel.Lhermitte@landelijkegilden.be

Tim Van Gool
Gemeente
Puurs-Sint-Amands

Gemeenschapsinfrastructuur Puurs-Sint-Amands

parking

Chiro - KLU school

Westerstraat

Westerstraat

$$17500 + 7500 = 25000$$

$$5 + 3 = 8$$

Amands naar Puurs-Sint-Amands

400 VTE in gemeente –
ocmw – AGB - zorgbedrijf

WIJland – Binder –
De Nestel

Landelijke gemeente
met KMO-industrie
Op kruispunt A-B

jeugddienst

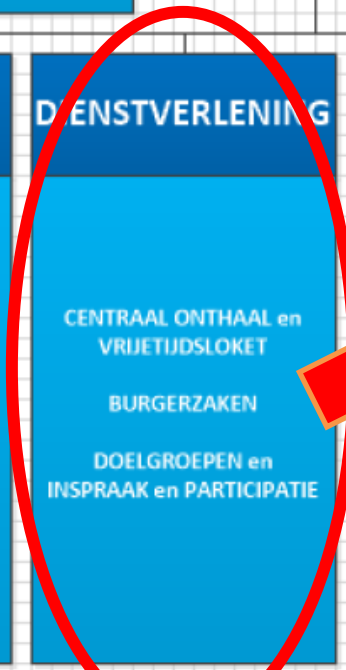
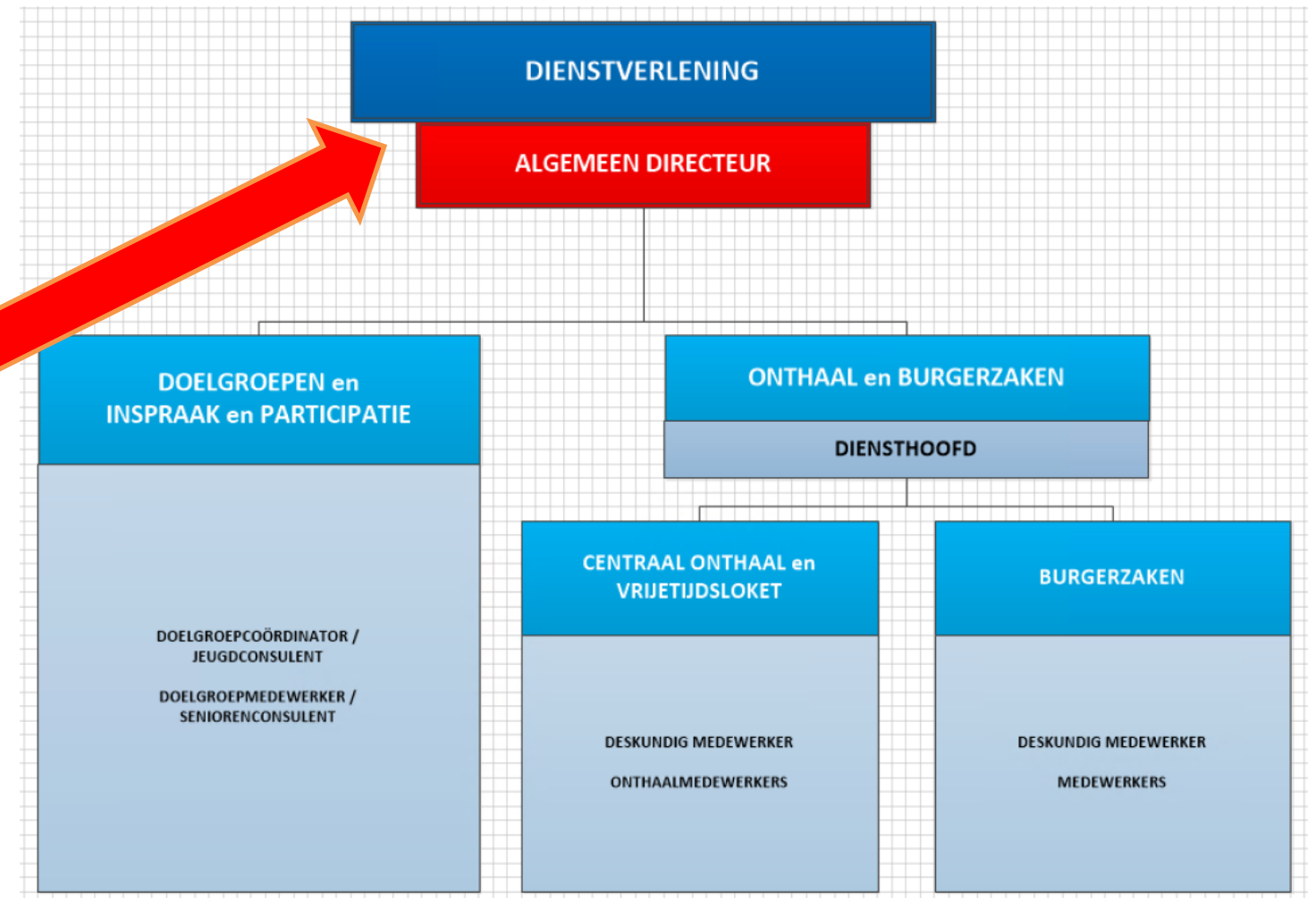
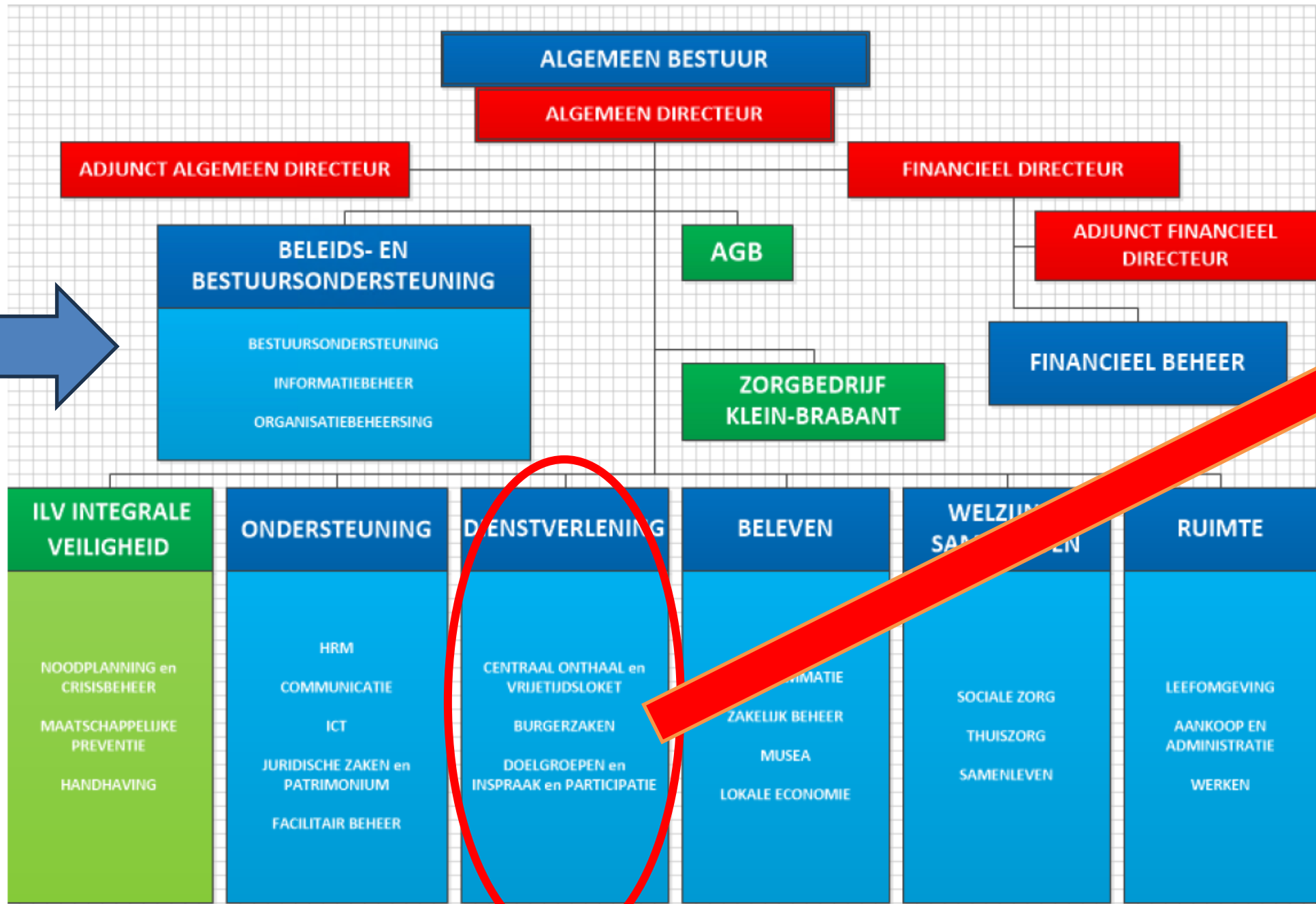
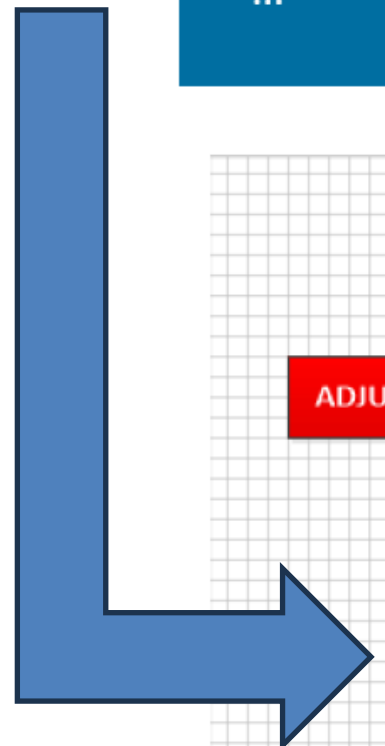
- Speelplein
- BKO
- DVO
- Onderwijs
- JOC
- Jeugdraad
- ...

sportdienst

- Sportkampen
- Beheer sportinfra
- Sportraad
- Activiteiten
- ...

cultuur

- Beheer CC
- Programmatie
- Events
- Erfgoed
- toerisme
- ...

Gekoppeld en lokaal transversaal beleid -> som van de acties is een groter geheel, met 1 doel = kwalitatieve (jeugd)lokalen

- Rondgang brandveiligheid -> extra punten voor subsidies (verplicht + niet verplicht)
-> onduidelijkheid exacte regels?!
- Onderhoudssubsidies -> stimuleren kleine werken + onderhoud/keuring nutsinstallaties
- Projectsubsidies -> 25.000 euro per vereniging over 6 jaar aan 50%
- Verhuistoelage -> 25.000 naar 70.000 euro en via gemeenteraad
- Afvaldagen -> 2 jaarlijks = vermindering brandlast
- Inhoudelijke ondersteuning en begeleiding
-> zowel jeugdvereniging als VZW's

Nieuwe jeugdlokalen en stuurgroepen

- Bouwen of verbouwen = stuurgroep -> elke stuurgroep is **uniek**
- Frequente samenkomsten – ‘menselijke’ begeleiding
- Wie in stuurgroep?
 - Volwassenen, ouders, oud-leiding,... engagement van 5-tal jaar!
 - vertegenwoordiging leiding... maar leiding moet vooral leiding geven!
 - Gemeente (= schep en + jeugdambtenaar)

- Wat doet de stuurgroep
- inspireren – opzetten concept
 - financiering
 - planning en opvolging bouwproces

De leden van Chiro Liezele knipten samen officieel het lint door. © Marc Aerts

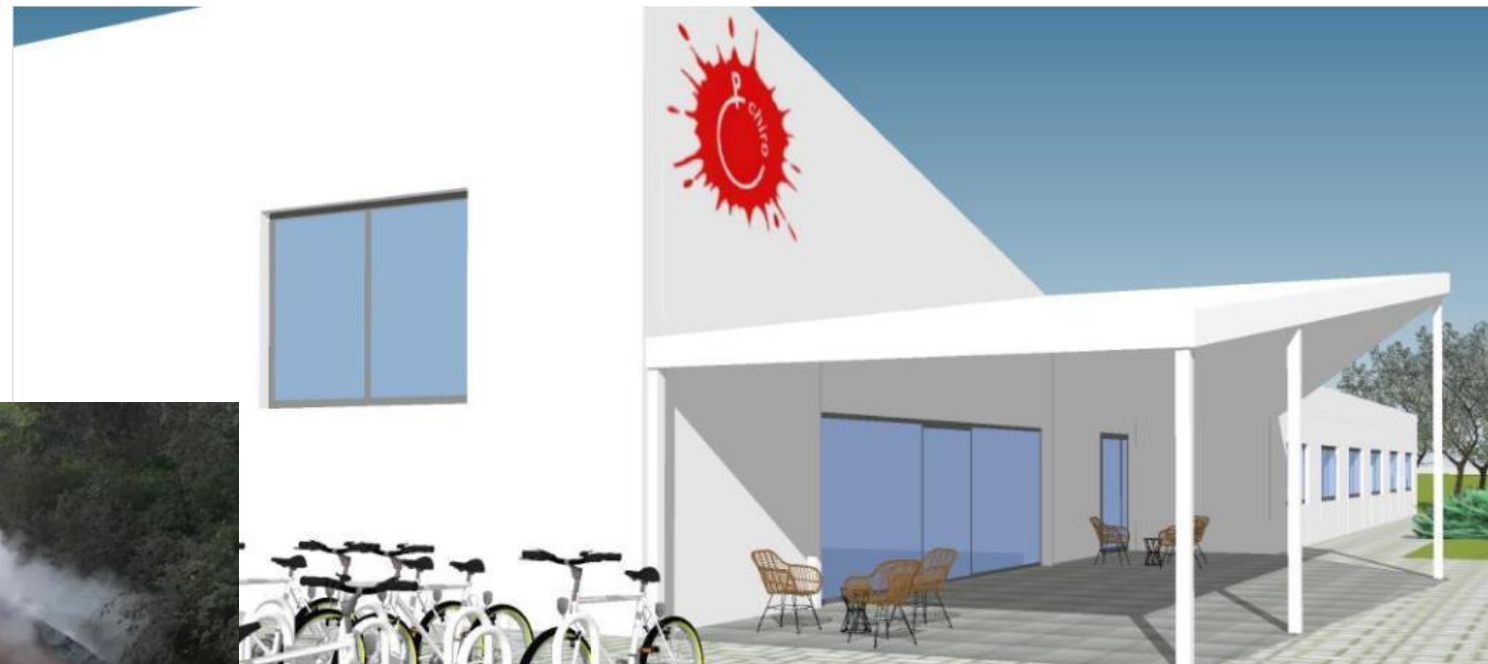
Chiro Liezele huldt nieuwe lokalen in

Na een parcours van maar liefst 8 jaar, konden leiding en leden van Chiro Liezele zondagmiddag hun nieuwe lokalen inhuldigen. Ze knipten samen symbolisch het lint door. "Aan dit project hangt een prijskaartje van 650.000 euro, we zijn enorm fier op het resultaat", zegt Els Goedgezelschap voor Chiro Liezele Bouwt.

Radio2

Zware brand in chirolokalen in Puurs-Sint-Amunds: "Al ons kampmateriaal lag daar op de zolder"

Belangrijk om mee te nemen:

- Eigenaarschap !!! -> waardering + zekerheid + helderheid
- Gemeente onderhandeld met kerkelijke overheid
- Inspireren en stimuleren door gemeente -> vooral aanzet geven – proces in gang steken
- Werken op maat

Overzicht nieuwbouw jeugd:

20 a 25 jaar oud:

Vijverbos (KSA, VKSJ en Chiro) / JH 't Schuur & KLJ Breendonk / Scouts Kalfort

10 a 20 jaar oud:

Chiro Ruisbroek & JH Kabal / chiro Lippelo (renovatie)

5 a 10 jaar oud:

Chiro Liezele

Bezig:

Chiro Jongens & Meisjes Sint Amands / Chiro Jongens & Meisjes Kalfort / chiro Jongens & Meisjes Oppuurs + KLJ Oppuurs

Plannen:

Chiro Breendonk / Scouts Ruisbroek

19 van de 20 JV's met lokaal = nieuwbouw binnen de afgelopen 25 jaar of is er mee bezig

Een masterplan voor Oppuurs

- 1 Herinrichting van de sportvelden
- 2 Nieuwe kerk en KJL site
- 3 Buurtwinkel en omgeving
- 10 Privé-wooncluster

Masterplannen

waterbuffering en verkoeling bij hitte

waterbuffering en verkoeling bij hitte

waterbuffering en verkoeling bij hitte

We blazen de kerkomgeving nieuw leven in met een nieuw dorpsplein. De sportsite wordt beter ingericht en er is plaats voor een buurtwinkel in het dorp. En dan is er nog het beekje achter de kerk en de Vliet. We brengen deze waterlopen dichterbij jou, tot in het dorp. Zo geniet jij elke dag van een stukje natuur, vlakbij huis.

Oppuurs krijgt in de toekomst een échte kern waar het dorpsleven uitgebreid tot zijn recht zal komen.

MASTERPLAN OPPUURS

Kernpunten:

- Is de ligging van het jeugdlokaal nog OK?
- veilige en energiezuinige lokalen
- Vereniging als eigenaar = sterke vereniging = DUIDELIJKHEID van verantwoordelijkheden!

MP Oppuurs:

- JV's 'moeten' verhuizen
- Kerk wordt opgenomen binnen het geheel van PC -> nog verder te bekijken in geheel en ook naar draagkracht gemeenschap.
- Lokale verenigingen = grote nood aan infrastructuur
 - > tijdelijke infrastructuur
 - > herbestemming tot woongebied
- VERENIGINGSGEBOUW – opzet = bouw door gemeente + beheer door verenigingen -> boost lokale gemeenschap (geen café meer in het dorp)
- Buurtoverleg ikv Voetbal (-> kan helaas niet meer geherlocaliseerd worden)

Masterplan Lippelo

Lippelo is de kleinste maar uiterst pittoreske woonkern van Puurs-Sint-Amands. Omgeven door heel wat groene stille bossen is het voor onze inwoners een fantastische plek om te wonen. En ook deze woonkern maken we klaar voor de toekomst!

In het Masterplan voor Lippelo hertekenen we de omgeving van de kerk en het parochiecentrum. De site van het oud-gemeentehuis blazen we nieuw leven in en ook de sportsite met voetbal en wip evolueert naar een echte multisportsite.

Van voetbalsite naar multisport- of zelfs vrijetijdssite

Sporten in eigen dorp is een meerwaarde. Maar hoe kunnen we de beschikbare ruimte zo goed mogelijk inzetten voor verschillende sportdisciplines?

In overleg met de sportclubs en enthousiaste vrijwilligers evolueert de sportsite naar een multisportsite. Zo zal er niet alleen plaats zijn voor voetbal en de wip maar ook voor een multisportzone en een pumptrack.

Op lange termijn zou de Chiro zelfs meer groene speelruimte kunnen krijgen buiten de dorpskern. Zo zou de Chiro naast de sportvelden een plaats kunnen krijgen en zou deze voetbalsite evolueren naar een heuse vrijetijdssite.

Sporten en spelen in eigen dorp is een meerwaarde.

- A. calmen
- B. parking
- C. terras
- 1. hoofdingang
- 2. infopointaal
- 3. infopunt
- 4. breken
- 5. sanitair
- 6. polyvalente terras

Dit voorstel werken we uit in een ander project. In dit masterplan focussen we vooral op de kerkomgeving.

De leerlingen van de basisschool Libos in Lippelo gingen op pad met de plannen van het Masterplan. Zij bekeken hun toekomstige dorp vanuit hun leefwereld. Dat leverde heel wat bruikbare inzichten en mogelijke quick-wins op!

Veilig verkeer

De dorpskern van Lippelo is niet geschikt voor veel doorgaand verkeer. We stimuleren dan ook het **gematigde verkeer** om rond de kern te rijden richting N17. Zo wordt de openbare ruimte voldoende aangelegd dat de zone 30 in de woonkern haalbaar is. Dit kan door doorgaand vrachtwagenverkeer in de dorpskern bij de kerk te weten en dus is niet meer te laten doorleken van het parochiecentrum naar de Broekstraat.

We zetten in op een autoluwe dorpskern met zachte verkeersassen voor fietsers en voetgangers. Doorgaand verkeer moet echt minderen.

We motiveren de Lippelozen om zich in het dorp zoveel mogelijk te voet of per fiets te verplaatsen. Daarom zorgen we voor een autoluwe omgeving van de kerk en het parochiecentrum met voetgangerzones en veilige doorsteek voor fietsers. We tekenden ook een veilige verbinding uit tussen de dorpskern en de sportterreinen.

De kerk in een nieuw jasje

De chorale kerk wordt gerestaureerd en krijgt een nieuwe bestemming. Dit betekent dat er geen liturgische veringen meer zullen plaatsvinden in de toekomst. De kerk wordt wel de ideale plek voor allerlei activiteiten.

De kerkstructuur zal bij de restauratie aangepast worden aan deze instelling. Er komt stralig, een kichenette, een vergaderzaal, artistieke ruimte, beeging en een ruime polyvalente zaal. De kerk kan dan op verschillende...

flexibele manieren ingesicht worden al naar gelang de activiteit. Een nieuwe extra deur zorgt voor een directe toegang tot het plein. Zo heb je meteen een zonnig terras of buitenruimte voor je activiteit in de kerk.

Rondom de gerestaureerde kerk leggen we een groen, schaduwrijk kerkplein aan. En een horecazaak met terras kan natuurlijk niet ontbreken. Via een doorgang voor voetgangers en fietsers kom je in de toekomst misschien al snel tot bij het parochiecentrum. Voor minder mobiele mensen of om te laden en lossen voorzien we enkele parkeerplaatsen op het pleinrond.

Samen met het Parochievaardcomité, het Vreugdetrincomité en het Liedcomité bekijken we hoe we de parochiezaal en de kerk het best inzetten voor het socio-culturele leven in Lippelo.

De kerk met het kerkpleintje zijn het authentieke gezicht van Lippelo.

Kapel Onze-Lieve-Vrouw van de Wipheide wordt opgewaardeerd als een bezinningsplek waar je ook een kaartje kan laten branden.

De kerk wordt gerestaureerd en krijgt een nieuwe bestemming.

- Traject kerk
 - > infrastructuur vs uitbating
 - > hoe inpassen in het geheel?
 - > bescherming
- Traject kinderen en jongeren
- Toekomstblik chiro

Chris Stoffelen
Bisdom Antwerpen

gemeenschaps - opbouw
via
gemeenschaps -infrastructuur

Mevr. Chris Stoffelen

Mandataris

Private Stichtingen van de Vicariaten

Antwerpen en Kempen

binnen het Bisdom Antwerpen

12 maart 2024

Eén doel

In samenwerking met de lokale gemeenschappen ervoor zorgen dat de middelen die vandaag ter beschikking staan, verankerd en geborgen worden, nu en in de toekomst.

- Ondersteuning bieden aan lokale vrijwilligers
- Professionele kennis aanbieden
- Optimalisatie van middelen en inkomsten mee onderzoeken en bewerkstelligen
- De wetgeving respecteren, o.a. fiscaal en juridisch
- Vanuit een helicopterview oplossingen zoeken.

=> samen sterk!

Toekomst

Uitdaging

Rentabiliteit

- Gebruikers detecteren en definiëren
- Contracten in kaart brengen
- Rentabiliteit bewaken
- Juridische geldigheid

→ geruststelling en zekerheid
voor de parochie,
voor de gebruikers,
voor de toekomst.

Parochiezaal en jeugdlokaal

- ▶ Vrijwilligers 80-plus
- ▶ Ontmoetingsplaats voor de wijk
- ▶ Jeugdvereniging met ook kinderen uit kansarme gezinnen

Professionele uitbater

=> optimaal gebruik van de lokalen, ook overdag

Ontmoetingsplaats voor de wijk gegarandeerd

=> goedkope middagdagschotel, kaarten, biljart, ...)

Jeugdvereniging kan blijven

=> en helpt met het onderhoud van de tuin

Parochiezaal /café en verenigingsleven

- ▶ Café uitbater stopt : geen vervanging
- ▶ Vrijwilligersploeg beheert de zaal voor 18 lokale verenigingen

Professionele uitbater

=> optimaal gebruik van de lokalen, ook overdag

Vrijwilligers-beheersploeg

=> vormt de brug naar de verenigingen en bewaakt de afspraken

Lokale verenigingen

=> garantie om te kunnen blijven

=> krijgen speciale voorwaarden en tarieven

Parochiezaal en culturele organisatie

- Wegvallen vrijwilligers
- Kansarme buurt in Antwerpen
- “klassieke” verenigingen verdwijnen

Participatief kunstenhuis

=> zoekt verbinding vanuit een jazztraditie en biedt een forum/plek voor verbeelding aan artiesten, jong en oud

Intergenerationeel

=> een community waar ervaring en kennis wordt gedeeld

Gemeenschaps- en ontmoetingsplek

=> verbinding zoeken en creëren met vrijwilligers via educatieve trajecten, bar, bestuur, dagelijkse werking

Eén missie

- ➔ Deze generatie heeft **in bruikleen** wat
- ➔ de **vorige** generatie heeft **opgebouwd**
- ➔ en de **volgende** generatie **in eigendom** heeft.

Provinciale blik

Karl Catteeuw
Provincie West-
Vlaanderen

beleidstraject gemeenschapsinfrastructuur

12/3/2024, Brussel

Karl Catteeuw

4 vragen. of 5?

1. de uitdagingen m.b.t. problematiek van gemeenschapsinfrastructuur
2. de specifieke expertise/ervaringen
3. de stappen die Vlaamse en/of lokale beleidsmakers moeten zetten
4. de stappen die andere actoren moeten zetten
5. een open vraag of een aanbeveling voor de namiddagssessies

2. specifieke expertise/ervaringen

1995-1996 Leefbaarheidstudies o.l.v. Frans Thissen

- Inzicht in vicieuze cirkels
- Voorzieningen verdwijnen door schaalvergroting
- Functies van dorpen raken meer beperkt (vnl. wonen)
- Wel compenseren door creëren van ontmoeting
- Woonwensen: vooral woning zelf, en directe woonomgeving
- Typologie van dorpen

⇒ Gerichte ruimtelijke investeringen

⇒ Campagnes rond voorzieningen en mobiliteit

⇒ Bewonersplatforms (Van Schietstand tot Denktank)

⇒ Wooncampagne 'Op weg naar nieuwe tijden'

2. specifieke expertise/ervaringen

2. specifieke expertise/ervaringen

2001 Evaluatie leefbaarheidsaanpak

- Soms overmaatse, sterk verharde ontmoetingsinfrastructuur
- Wel heel sterke effecten!

⇒ Dorpenreglement voor projectdefinitie

⇒ WinVorm Kwaliteitskamer voor adviseren van ontwerp

2010 WinVorm-ontwerpersselectie

- Hulp bij vinden van een geschikte ontwerper voor ontmoetingsinfrastructuur

2013 Charmante dorpen

- Inzetten op toeristische sterktes van dorpen

2. specifieke expertise/ervaringen

2018 Dorpspunten

- Waar dienstverlening ècht achterblijft
 - Invulling op vaste locatie, met sociale economie
- ⇒ Opstartsubsidie

2022 Leefbaarheidsonderzoek

- Kwantitatieve analyse van 269 woonkernen
 - Kwalitatieve bevraging van 3000 sleutelfiguren over die kernen
- ⇒ 3 conclusies
- ⇒ 5 beleidsaanbevelingen, 30 acties

1. uitdagingen m.b.t. gemeenschapsinfrastructuur

Gemeenten weten

- goed DAT ze op dergelijke infrastructuur inzetten,
- maar HOE is minder makkelijk.

Een paar obstakels:

- globale visie op gemeentelijk vastgoed (incl. woningen, kerken...)
- opmaak van projectdefinitie via inspraak (gemeenschappelijk belang)
- vinden van een geschikte ontwerper (juridisch sluitend)
- vinden van een budget voor uitvoering

1. uitdagingen m.b.t. gemeenschapsinfrastructuur

3. Voor Vlaamse en/of lokale beleidsmakers

Vlaams:

- Er bestaat niet zoiets als een dorp
 - Onderzoek? (Sterke Kernen...)
 - Regionale 'voorzieningswoestijnen' detecteren?
- Bestaande ontmoetingscentra
 - Energetisch verduurzamen
 - Multigenerationeel gebruik

Lokaal:

- Maarten Gheysen: common space, ipv public space
- Goed voortraject
- Uitbating komt onder druk

4. Voor andere actoren

- Festivalweek van het Dorp
 - Met LG, VVDB, Ar-Tur, ILVO, VITO, VRP
 - Op het programma
 - Architectuur en stedenbouw: is het dorp de oplossing voor de bouwshift?
 - Mobiliteit op het platteland: schakelen of toch parkeren?
 - Besturen van een plattelandsgemeente: 12 kernen en 13 ongelukken?
 - Klimaatmaatregelen op dorpse maat: anders vergroenen en ontharden
 - Dorpzalen: over het bouwen van het nieuwe en het beheren van het oude
 - Gemeenschappelijke ruimte is niet per se gemeentelijke: van parkings en refters
 - De kerk in 't midden: over beleidsplannen, herbestemmingsplannen maar ook nevenbestemming en hoe daar te geraken
 - Voorzieningen op het platteland: er komen andere tijden... met pakjeseconomie en digitalisering

5. Open vraag of aanbeveling

- Aanbevelingen stonden hierboven al
 - Dorpen letterlijk op de kaart zetten
 - Bestaande ontmoetingsinfrastructuur verbeteren
 - Goed nadenken over nieuwe infrastructuur (shared space, voortraject)
 - Week van het Dorp
- Vraagt ontmoeting in een dorp om andere voorwaarden dan in de stad?

Sofi Van Ussel

IJD

Samenwerken aan maatschappelijke opgaven

Kick-off beleidstraject gemeenschapsinfrastructuur

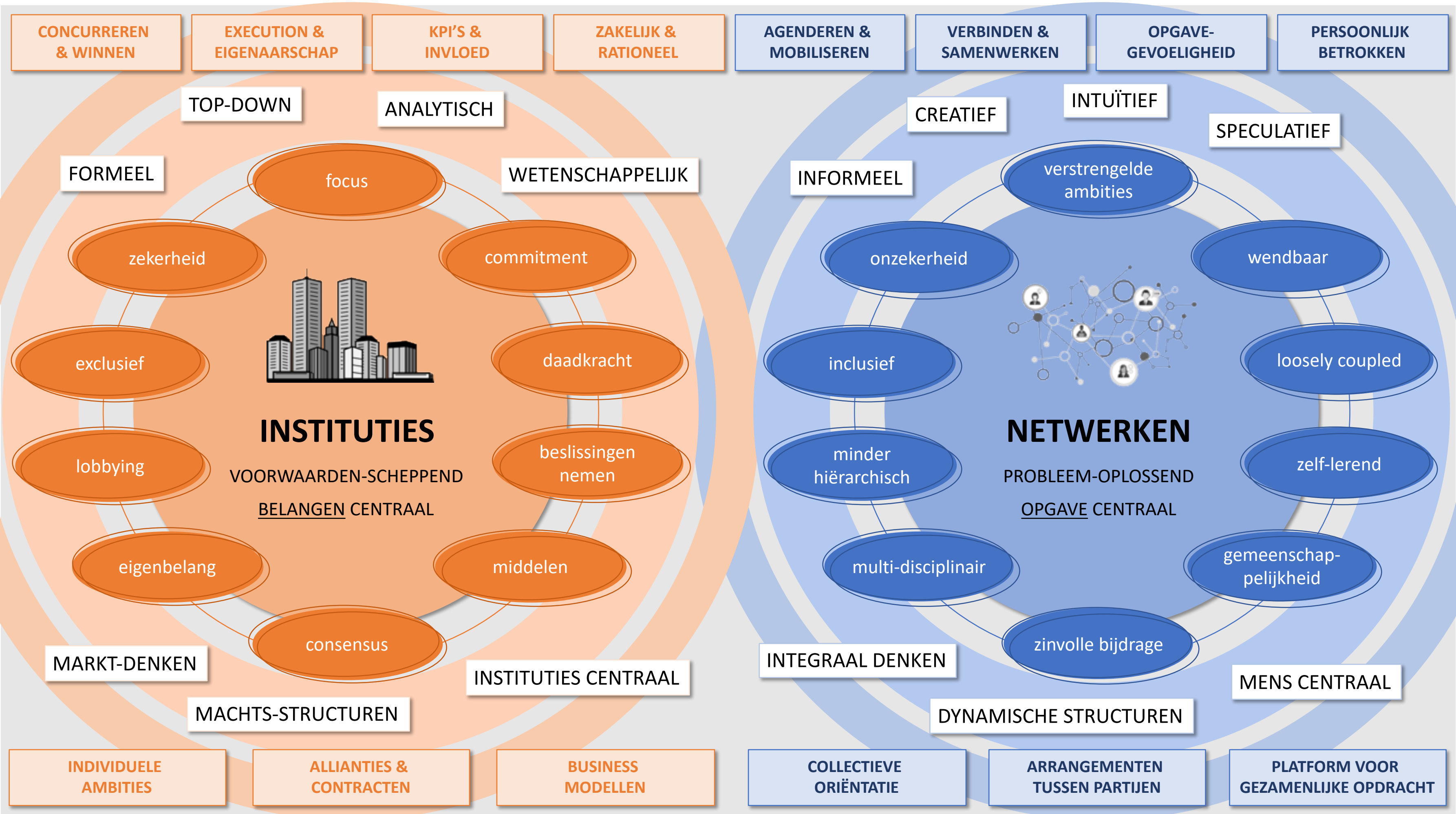
Plaats maken voor gedeelde verantwoordelijkheid

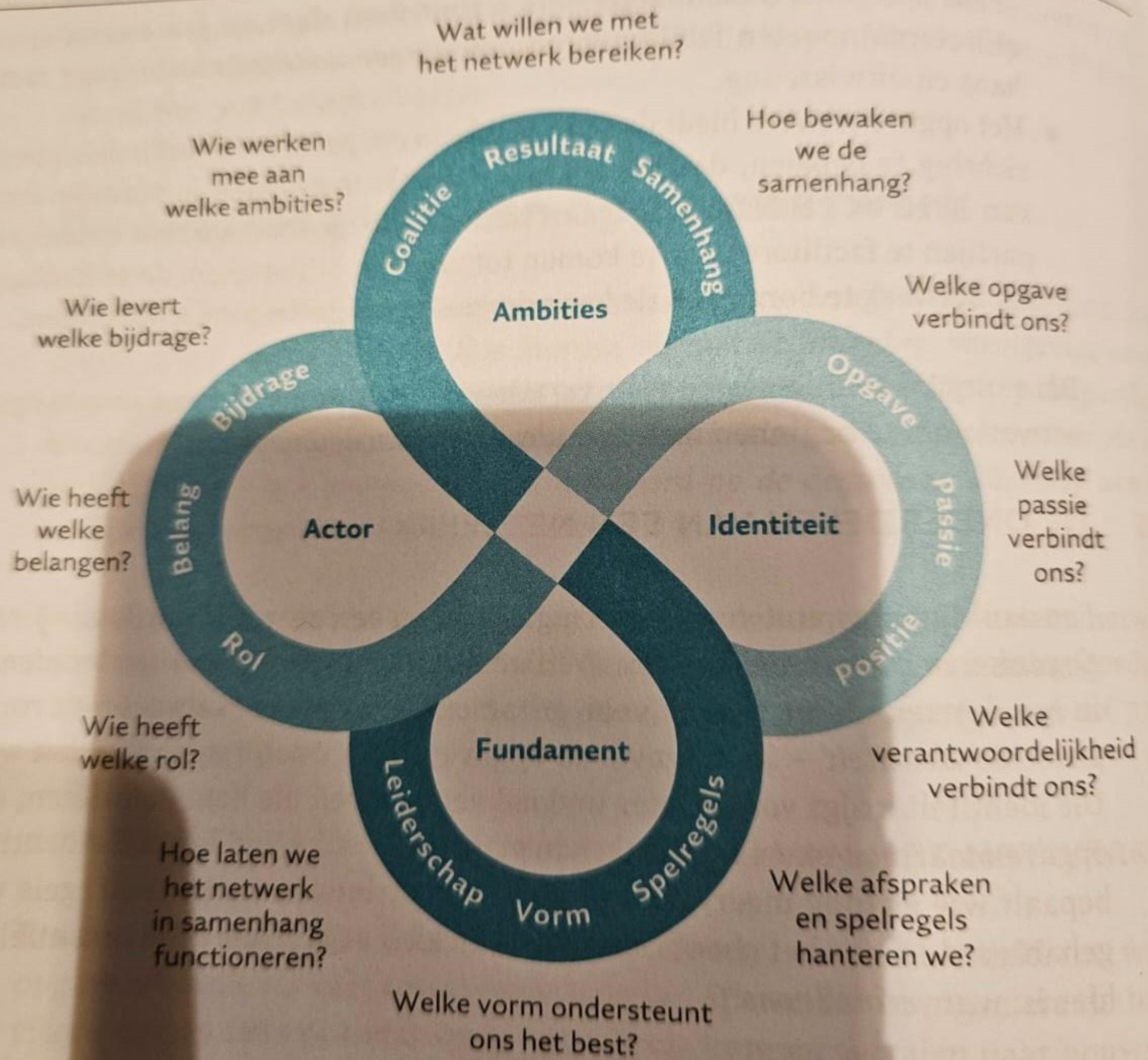
Een verandering van tijdperk...

Complexiteit neemt toe

... we hebben mensen nodig die de tussenruimte durven
opzoeken

Het vraagt om anders handelen.

Leidende principes voor het oprichten van een platform

Geacommodeerd: Hoe beter we in staat zijn om de opgave, de actoren en hun interactie plaats en ruimte te geven, hoe groter de kans op effectieve samenwerking rondom de opgave.

Functioneel: hoe beter de functies van een netwerk (ontmoeten, samen richten, samen leren, samen handelen) worden ondersteund, hoe groter de kans op effectieve samenwerking.

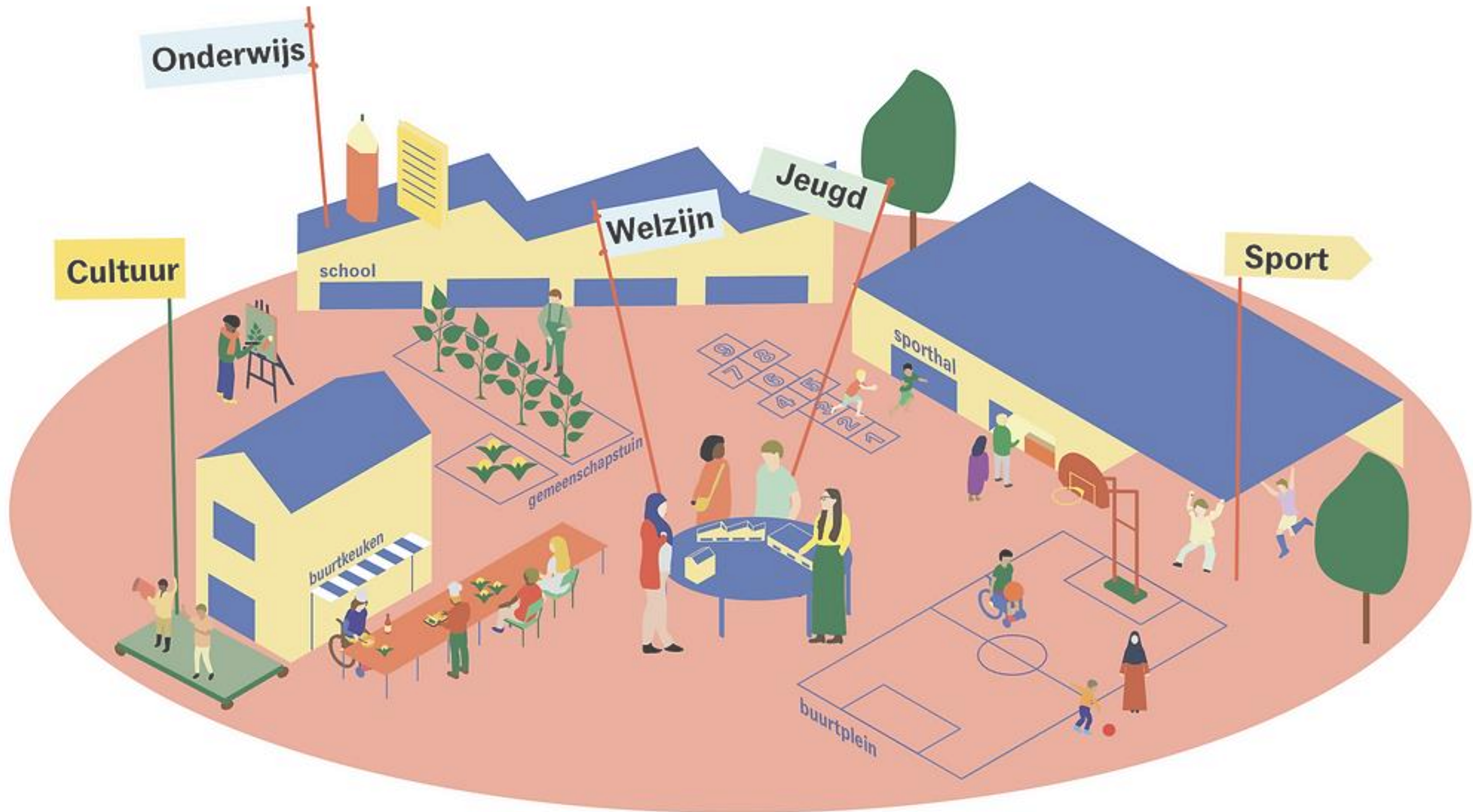
Geïntegreerd: Hoe effectiever de verbinding wordt gelegd tussen de vier functies van een opgavenetwerk, hoe groter de kans dat een betekenisvolle bijdrage kan geleverd worden.

Parallel: Hoe meer ruimte er is om te werken met parallelle activiteiten in parallelle samenstellingen en parallelle tijdsframes in plaats van te wedden op één paard, hoe groter de kans dat er oplossingen gevonden die werken.

Regiebewust: hoe meer partijen oog hebben voor de noodzaak en vormgeving van de regiefunctie, hoe groter de kans dat de inspanningen in samenhang tot resultaat zullen leiden.

Conclusie

Niet alleen wat we willen oplossen en de concrete oplossingen, maar ook de manier waarop we met elkaar samenwerken is essentieel. Dat vraagt aandacht. Het blijft mensenwerk.

Inleidend woord

**Minister van Brussel, Jeugd,
Media en Armoedebestrijding**

“De sociale cohesie in de wijk heeft baat bij gemeenschapsinfrastructuur om het buurtleven, jeugdwerk, sociaal-cultureel werk, kunstzinnige en culturele activiteiten, sociale projecten en sportinitiatieven te versterken.”

